

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Hirdetési árak: egész oldal 48 K.

Hivatalos hirdetések garmondsora 30 fillér.

Előfizetési ár: egész évre 10 K.

Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.

Szerkesztőség a Sörház-utczában 1. sz. a. az emeleten van.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2—3.

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Az erdélyi fürdők.

Most, mikor a kalásztérlelő tüzes nap sugarai elől, aki csak teheti a fenyvesek árnyas rengetegeiben s a hűs hullámokban keres menedéket, nem érdektelen, sőt nemzeti szempontból egyenesen szükséges, hogy foglalkozzunk az erdélyi fürdők ügyével.

Évenként mintegy nyolczvanezer magyar család tölti a nyár egy részét külföldi fürdőkön és nyaralóhelyeken — pedig Magyarország hegyvidékei pazarul gazdagok a leghatékonyabb fürdővizekben, világgraszoló szépségű tájakban.

Évről-évre negyvennyolcz millió koronát költ a magyar fürdő-közönség külföldön, pedig ezzel az összeggel vagy még kevesebb évi kiadással igen rövid idő alatt több és jobb kényelmet teremthetne magának idehaza, gondosabb ellátás és tetemesen hatékonyabb gyógyforrások mellett, mint a mi-lyeneket a messzi távolban talál.

Minden évben egy millió koronát adunk ki külföldi ásványvizekért, — pedig itthon aránytalanul olcsóbb áron kaphatjuk meg a tökéletesen egyenértékű, esetleg sokkal jobb ásványvizeket.

Ezek olyan adatok, olyan tények, melyek érdemesek a legkomolyabb megfontolásra. És ha a magyar közönség elfogulatlanul, sőt — ha szabad kérni — némi hazafias érzéssel tárgyilagosan összeméri azt, a mit manapság a hazai előkelőbb fürdőkön, nyaralóhelyeken s a külföldi divatos hasonlító pontokon gyógyulás, pihenés, üdülés szempontjából kaphat: a legtöbb esetben lehetetlen rá nem jönnie, hogy itthon már megtalálja legalább is ugyanazt, olcsóbb áron, a miért — elfogultan és hibás érzülettel — külföldre visz rengeteg milliányi pénzt.

Az „Erdélyrészi Kárpát Egyesület” már 11 esztendő óta fáradszón munkássággal, nagy áldozatokkal buzgólkodik abban, hogy hathatós propagandát csináljon az erdélyrészi fürdőknek, nemcsak a hazában, hanem a külföldön is; mert hiszen sok olyan fürdők, nyaralóhelyünk van, a mely megérdemli, hogy a külföldi ember — elhaladva a javarészt általunk fenntartott osztrák fürdők mellett — ne sajnáljon még egy pár száz kilométernyi utat és jöjjön el például a Székelyföldre, a hol jobb vizet, szebb tájakat kap, mint a magyaroktól elárasztott osztrák fürdőkön.

A Kárpát-egyesület az általa több nyelven kiadott nagybecsű könyvön (dr. Hankó Vilmos könyvében) kívül — a jóra való intézkedések egész sorozatával törekszik arra, hogy az országban s azon túl is méltó mértékben megkedveltesse az erdélyrészi fürdők és ásványvizeket.

És a kitartó agitációnak van is már némi sikere. Mintha fölengedne egy kissé a rideg, majdnem ellenséges közöny, melyet a fürdők tekintetében saját természeti kincseink iránt, saját nagy kárunkra tanusítunk. — Mintha belátni kezdenék, hogy a magyar fürdők, ásványforrások fejlesztésének, emelésének legfőbb feltétele az, hogy azokat mi magunk kellőképp támogassuk.

Ebben az irányban a Kárpát-egyesület legujabb intézkedése az, hogy a fővárosban külön fürdő-irodát nyitott, a hol a közönség a hazai fürdőkre vonatkozólag teljesen díjtalanul megkapja a szükséges tájékoztatást, prospektusokat. Az iroda feladata lesz ezenkívül is megtenni mindent, hogy mentől szélesebb körben fölkeltse a vágyat a hazai fürdők látogatására. A fürdő-iroda nagymérvű propagandát fog kifejteni és létesítésének az a nevezetes haszna is lesz, hogy a közönség

jövőre meg lesz kimélve az egyes fürdőkkel való sokszor hosszadalmas levelezéstől és fáradság, idővesztegetés, költség nélkül tudja meg azt, a mire épen szüksége van.

A mi vármegyénkben szintén van néhány kitünő gyógyhatású fürdő: itt van Sztojka, melynek vize vetekedik a világhírű cseh fürdőkével, itt Kérő, mely a kénes fürdők közt kiváló helyet foglal, itt Búdospataka, Désakna, a melyek csekély támogatás mellett mind a fellendülés útjára kerülhetnek, ha a magyar közönséget nem tartaná fogva egy rettenetes átok: a külföldnek majmoló szeretete. A mi hazai, az nem kell s csupán az kedves, a mi idegen. Ezt a bal felfogást kell megváltoztatni s akkor nem-sokára meg fog látszani, hogy az a csaknem ötvenmillió korona, mely most a nyaralás és fürdőzés évadján a külföld zsebébe foly, hazai intézmények javára fordul.

Erre induljon társadalmi mozgalom!

A szentferenczrendi társház ügye.

A szentferenczrendi társház ügyében a „Szolnok-Doboka” által indított mozgalom felette örvendetes eredményt ért el.

A lapunkban megjelent cikk hatása alatt a dési róm. kath. egyházközség érdekes főgondnoka Voith Gergely kir. tanácsos vasárnapra, 17-ére egybehívta az egyházközségi tanácsot.

A gyűlésen résztvettek Voith Gergely főgondnokon kívül: Govrik Ferencz, Tüzes Karácson, id. Pruner Sándor, Keresztesi Imre, Gerecze Pál, Haragai Márton és Hussek Flórián.

A gyűlés Voith Gergely indítványára egyhangulag elhatározta, hogy a jelenlegi zárdafőnök Désen maradása érdekében feliratot intéz gróf Majláth G. Károly, erdélyi

TÁRCZA.

A mit a holnap hoz.

Irta: PORZÓ.

(Folytatás és vége.)

— Foglaljon helyet, uram. Örömmel állok szolgálatára. (E. m. a f!)

Az én látogatóm rejtelmesen mosolygott. Nyilván a psychographionjával kiolvasta belőlem, hogy voltaképen milyen érzelmekkel viseltetem irányában. De hát business is business, és így folytatá:

— Lásd uram, a világ már a tönk szélére jutott. Minden harmadik ember az Ibsen és Lombroso örökével van megterhelve. — Megoldatlan dogmákban keresi az igazságot. Turkál a sötétségben s elnevezi az egyetlen világosságnak; hónaljig vájkál a bűzben s ezt vallja a valóság ki-sugárzatának. Gyanus előtte a józanság s beszél az egészség járványáról. Én ennek a nyavalyás nemzedéknek a meggyógyítására töreksem. Azt akarom, hogy jószágúnak ismerje a rózsát, édesnek a dalt, szomorúnak a halált s boldogítónak az élet aranyos derűjét. Hogy ne a kőszén moslékjából érezze ki a rezeda illatát, ne a szétmarcangolt hangnemek közt elvérző, vonagló töredékekben ismerjen rá a melódiára, ne az odasuhintott festék-gubanczokban a színnek és vonalnak örök szépségeit, és ne a feltámasztott halottban keresse az életet.

— És milyen eszközei vannak e végre? — kérdezem.

— Hiszen ez az éppen uram, amiről szólni akarok... S óvatosan körültekintve, suttogvást folytatá: Az én találmányaim kiterjednek minden életkorra s az emberiség minden osztályára. Vallás, tudomány, költészet, művészet, politika, társadalom, szóval az életnek minden megnyilatkozása, az emberi elmének minden szerzeménye más-más mederbe terelődik. Erkölcs, hajlam, szokás mind új irányt vált,

— Peldákat, uram, példákat, — kiáltám szorongva.

— Jly szus monsieur. Tehát: vallja meg uram, hogy megunta a mai utazásnak módját. Egyelőre a szárazföldi utazásról szólok. Agyát ugy-e bár megregetik a vasuti kocsi lökései; utálja a kén-szagú füstnek betolakodását minden résen; ne tagadja, hogy a táviró-rudak porcellán gombjai között kifeszített vas-fonalak fel- s aláhullámzása megszedíti agyát, s hogy az állomások lázasan csilingelő jelzői ránczígálják az idegszállait. A bicikli gyereksportját mellőzve, az automobil adáz rohanásait csak nem tekinti élvezetnek? Az én találmányom uram, véget veti ezeknek a borzalmaknak. Uram, képzeljen egy járművet, amely elé e czelra idomított egy, két, vagy négy ló van fogva. Nevezzük el ezt a járművet csészának vagy hintónak. A rossz időjárás ellen van neki födele. Tiszta időben az ernyője lebecsátható s ön ott megveti magát a hintó szögletében, míg a jólnevelt állatok szapora ügetésben haladnak, élvezi a messze kéklő hegyet, a csörgedező patak mentén virágzó mezőt, a sűrű erdőt, a fénylő eget s felhőinek játékát s szívja a fűszeres levegőt. Az útba ejtett fogadóban, míg a hű állatokat megabakolják, ön is kedvére megebédel s folytatja a vidám utazást akkor, a midőn tetszik. Semmi második, semmi harmadik csemetés, semmi zaklató fűtő. Semmi kihajlási tilalom, semmi kárterítési intés, sem vészjelző.

— Gyönyörű! — mondam lelkesedve. — Ideális utazás! De hiszen ez utopia!

Mynkeer Luciann Faustus Lübbert Van de Brogh tagadólág rázta a fejét.

— Nem oly kivitethetlen, mint gondolja. Engedje, hogy második találmányomról szóljak. A haladás — már mint az, a mit a mult század végének hivalgó fiai annak szeretettek nevezni — s a velejáró új foglalkozások és mesterségek csak a betegségek számát szaporították. Szembaj is huszszal van több, mint volt a mult század elején. Az órás, a könyvkötő speciális szembaja mellé most a mindnyájunk szembaja sorakozik. Ezt a kegyetlen világító szerek sokasága, főképen an-

nak a Bremer-lámpásnak brutalis fénye okozza. A petroleum, bűzét hagyján, robbanós és erősen ránc fűt. A gázlágnak görcsös vonaglása idejekorán véníti meg a szemet, a teke mediumait már a gyermeknél zavarja meg. Ezt az állapotot növeli az apró betű, melylyel az ujjabb könyv és lap tele van hintve. S egyszerre, uram: toronyon, utcasarkon előttünk, felettünk, alattunk és körülöttünk sísteregve gyul ki a villamos tüzek szemfényvesztő tündöklése. Éjjel is sötét üveggel az orrunkon botorkálunk már dolgaink után. Ezek a fénykülönbözetek köre fordítva, megrendítenék egy jeges medvének is az egészséget.

— Nos uram? Nos, nos, nos? — sürgetém a professzor urat. — És mi következik mindebből?

— Mi egyéb, mint az, hogy más világító testről gondoskodunk. — Van egy növény, a brassica nepud olcifeva — Magyarországon repce néven fordul elő — melyet eredeti hivatásától elterelve, istenverte gépek olajzására fordítanak. Voltaképeni rendeltetése pedig az, hogy világítson. Fénye nyugodt, egyenletes és soha még szét nem vetette a tartóját. E találmányom, meg vagyok felőle győződve, rövid időn megfogja hódítani az egész művelt világot. Gyerünk tovább! Hányszor tapasztalja bosszusan uraságod, hogy a vízvezeték csőve vagy eldugult, vagy megrepedt. Hol víz nélkül szűkölködünk, hol zápor szakad a fürdő-szobájába. Ám hasztalan küld el a tűzoltókért, mert azok csak tüzet tudnak oltani, de vizet nem.

— S mit ajánlana ennek a helyébe? — dadogám.

— Még kérdezheti? — felel a professzor ur. — Én idézzem emlékébe vissza a hajdani való dunavizest? Ezek az én találmányaim voltaképen annyiban hasonlítanak a puskaporhoz, hogy ezt is másodsor kellett kitalálni. Az őnök emberséges tőrtja újból a hátára emeli az ő diadalmas puttonyát — it' s all.

— Ah! Elvagyok bájolva, — mondam meg-rökönyödve. Hiszen nekem örült látogatóm van. Berohantam a telefonhoz s felriogattam a köz-kórházak nappalosait, hogy siessenek segítségemre. Hogy beléptem, vendégem mosolygott.

róm. kath. püspökhöz s ebben P. Kozma Döme iránt érzett meleg érzelmeinek kifejezést ad.

A gyűlés elfogadta a következő felirati tervezetet:

Méltóságos gróf püspök úr!

Az emberi érzések legtermészetesebbje: a szeretet kötelékei fűzik úgy ezen egyházközség, mint Ds város polgárait felekezeti és nemzeti különbség nélkül a kath. egyházközség ezidő szerinti lelkészeihez s főleg a szentferenczrendi társház érdemekben megszült főnökéhez P. Kozma Döméhez.

Ez a kötelék már évtizedek óta erősült s P. Kozma Döme harmincesztendő itt működése alatt számottevő tényezője lett városunk és megyénk közügyeinek.

Épen ezért a dési róm. kath. egyházközséget igen kinosan érintette az a hír, hogy P. Kozma Dömét rendfőnöksége Ds-ról elhelyezni kívánja.

Méltóságod magas erényei előtt mindnyáján meghajlunk, épen ezért fordulunk méltóságodhoz és kérjük, hogy ügyünket nagybecsű pártfogásába véve kieszközölni méltóztassék, hogy derék ősz lelkipásztorunk eredményes életének még hátralevő napjait háborítatlanul tölthesse el itt, hova őt egy emberöltő munkája, egy generáció szeretete és papsága legszebb éveinek emlékei kötik.

Ezen egyházközség tanúságot tesz arról, hogy P. Kozma Döme 30 esztendő itt működése alatt nemcsak az egyház körül szerzett bokros érdemeket s ezek között elsősorban a templom jókarbahozatala és az istentisztelet magasztos céljaira méltóvá tétele körül, de a társadalmi vonatkozásokban is nagyban hozzájárult, mint a felekezeti béke egyik apostola, hogy a magyarság e fontos védvárában mindenkor a legpéldásabb visszhangban valósíthattuk meg nemzeti céljainkat a társadalmi intézmények terén is.

Épen azért hisszük, hogy méltóságod megérti és méltányolni fogja a mi kérésünket, a kik vagyunk Méltóságod iránti igaz tisztelettel a dési róm. kath. egyházközség nevében:

Voith Gergely,
elnök.

Hussek Flórián,
jegyző.

Együttal a jelenleg bérmauton levő püspök figyelmét távirattal is felhívták P. Kozma Döme ügye iránt, jelezve, hogy a felirat szintén útban van.

— Találmányaim közül még csak kettőt ismer, uram.

— Oh, — vágtam elejébe, — beérem egyelőre ezekkel!

— Hát még a többi! folytatá nekimelegedve — Az én társadalmi reform-eszmém! Ezzel igazán nagyra vagyok. Tisza István gróf m. kir. miniszterelnök ur ő excja előtt már ott is fekszik. Nincs egyébről szó benne, mint arról, hogy az ebben az évben születendő minden új honpolgárt a magyarok dicső királya grófossítsa meg.

— De hiszen Szemere Miklós ur már egy röpiratban...

— Szemere ur csak amolyan közönséges nemes embereket contemplált. De én mágnás nemzetnek szeretném látni a magyart, amely eszmével — azt hiszem — magam mellé csödittem az egész...

— Lipótvárost, igenis.

— S a körültekintő többi országrészt, tessék elhinni. Mert nézze uram: a demokrácia nem egyéb, mint a tömegek arisztokracziája. Ott van Amerika, a demokrata állam-csoport. S hogy éhezi a grófokat és hercegeket. Anyira felgazdagodott már, hogy ott a koldus is négy tál ételt eszik ebédre. Az Astorok, Van der Biltek, Gouldok, Rochefellerek s mindahányan. Rangjuk nincs és születésük tisztára csak élettani mozzanat, a heraldikának árnya, az ősiségnek minden nyoma nélkül. Uralkodó köll nekik! A felség ragyogása! A fényes udvartartás! Mód mellé rang! Cím és rendjel! Az elmék teljesen ki vannak már készítve e célra. Még egy lökés és megszületik az „Amerikai császárság”, tartósabb alapon, mint a „Saharai Császárság”. Ekkor, uram...

Ebben a pillanatban — hála neked óh Edison! — megrezdül a villamos csengettyű, Juczi kitarja az ajtót s benne megjelen két hatalmas termetű rendőr s három athléta lipótmezei legény.

— Melyik az? — kérdi a csapat vezére.

— Ez az! — mondá a professzor és rám mutatott...

... Erre persze, hogy felébredtem.

Igy most már nyugodtan várhatjuk a fejleményeket, mert Erdély illusztris katolikus főpásztorának kezében jó kézben van a dési szentferenczrendiek ügye!

Fizetésrendezés a Szv. vasútnál.

Ds, jul. 20.

A Szamosvölgyi vasút r. t. alkalmazottainak fizetésrendezéséről néhány lap olyan híreket közölt, melyek a valóságnak meg nem felelnek. Ezen szemponttól indítva, nem tartjuk feleslegesnek ismertetni a fizetésrendezést a maga teljes hitelességében.

Elismerés és feltétlen dicséret illeti a Szvv. igazgatóságát s főleg annak igazgatóját Maletér Zoltánt, aki kezdettől fogva leglelkesebb híve és mondhatni uttörője volt annak az irányzatnak, mely a vasuti alkalmazottak méltányosabb javadalmazását sürgette. Az igazgatóság május végén tartott gyűlésében határozta el a fizetésrendezést s folyó év június havában folyósították is azt.

A fizetésrendezés főbb elvei ezek:

C) Szolgák illetménytáblázata.

Czím	Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Fizetés	Lakbér	Várakozási idő	Korpóték	K. Napdi	K. Költőzködési	1/2 havi fizetés
Gépkész	A.	1	1300	200	—	—	—	—	3
Kazánkezelő	2	2	1200	230	—	—	—	—	3
Könyvdász	3	3	1100	180	—	—	—	—	2'00
Vizsgáló lakatos	1	1	1100	150	—	—	—	—	—
Könyvkötő	2	2	1000	150	—	—	—	—	—
Vizsgáló lakatos	3	3	900	150	—	—	—	—	—
Almozdonyvezető	1	1	800	150	—	—	—	—	—
Kapus	2	2	700	150	—	—	—	—	—
Tolátásvezető	3	3	600	150	—	—	—	—	—
Hivatalszolga	1	1	800	150	—	—	—	—	—
Kocsitisztító	2	2	700	150	—	—	—	—	—
Hivatalszolga	3	3	600	150	—	—	—	—	—
Mozdonyfűtő	1	1	800	150	—	—	—	—	—
Kocsirendező	2	2	700	150	—	—	—	—	—
Fékező	3	3	600	150	—	—	—	—	—
Vonatmálházó	1	1	800	150	—	—	—	—	—
Házmeester	2	2	700	150	—	—	—	—	—
Almozdonyvezető	3	3	600	150	—	—	—	—	—
Értéktő	1	1	800	150	—	—	—	—	—
Alomási málházó	2	2	700	150	—	—	—	—	—
Lampakezelő	3	3	600	150	—	—	—	—	—

D) Örök fizetési táblázata.

Czím	Fizetési osztály	Fizetési fokozat	Fizetés			Lakbér		Várakozási idő	Korpóték	K.	Napdi	Költszék-kódcsillag
			Fizetés	közponban	Videken	korona						
Művezető	A.	1	2200					† 5	† két ízben 5-5 évenként 200—200 korona korpóték	4	1/2 havi fizetés	
Mozdonyfelvigyázó		2	2000	300								
Iroda-alkalmazott		3	1800									
Kezelő alkalm.												
Alomási felvigyázó												
Pályafelvigyázó												
Távirafelvigyázó												
Főkalauz												
Művezető	I.	1	1600						†† két ízben 5-5 évenként 200—200 korona korpóték	4	1/2 havi fizetés	
Mozdonyfelvigyázó		2	1400	240				†† 4				
Iroda-alkalmazott		3	1200					4				
Kezelő alkalm.												
Alomási felvigyázó												
Pályafelvigyázó												
Távirafelvigyázó												
Mozdonyvezető												
Távírász												
Kalauz												
Raktárnok												
Kocsimester												
Szertartelvigyázó												
Mozdonyvezető												
Iroda-alkalmazott												
Pályafelvigyázó												
Alomási felvigyázó												
Távirafelvigyázó												
Távírász												
Kalauz												
Raktárnok												
Kocsimester												
Szertartelvigyázó												
Kezelő alkalm.												

HIREK.

— **Egyházmegyei gyűlés.** A széki ev. ref. egyházmegye folyó hó 14-én tartotta meg gyűlését Szamosujvárt. A gyűlésen, valamint az azt megelőző gyász istentiszteleten jelen voltak: Gróf Wass Béla és Gaál Gyula egyházmegyei főgondnokok, báró Bánffy Ferencz és Schilling Ottó egyhm. algonokok, Nagy Lajos és Karácsonyi Sándor kerületi képviselők, az egyházmegyei pap-ság nagy része, vidéki tanítók, Tódorfi Lukács polgármester és a helybeli előkelőségnek számos tagja. A gyűlést, melynek főpontját a Somkerei Miklós széki esperes elhalálozásával megüresedett esperesi állás betöltése képezte, istentisztelet előzte meg, mely az ev. ref. templomban d. e. 9 órakor kezdődött. A gyász istentiszteleten először Sófálvi Károly kékesi lelkész mondott magas szárnyalású gyönyörű imát Somkerei Miklós felett. Majd Gyárfás Albert bethleni lelkész ment fel a szószékre s tartotta meg emlékbeszédét az egyházmegye volt esperese felett, kinek egykor tanítványa is volt. Beszédében méltatta az elhunytak érdemeit s azon áldásos működését, melyet egyházmegyeje érdekében kifejtett. Egyszerű, de egyszerűségében is megható beszédét imával fejezte be. Istentisztelet alatt a magyar-décei dalárda, Szász Béla magyar-décei lelkész betanítása alapján és vezetése mellett, egyházi énekeket adott elő igen szépen. Az ev. ref. templom az istentisztelet alatt draperiákkal és más gyász-diszletekkel szépen fel volt ékesítve, a mi Deák Sándor temetkezési intézet tulajdonosnak az érdeme, ki a díszítést elismerésre méltóan teljesen ingyenesen eszközölte. — Délben az egyházmegyei gyűlésen résztvettek bankettre gyűltek össze a Gönczykerten, melynek végeztével 1/2 3 órakor vette kezdetét az esperes választás. A gyűlést Péter Antal mint korelnök vezette. Egy néhány apróbb ügy elintézése után a választás megejtésére került a sor. Komoly jelölt csak kettő volt Sófálvi Károly és Benedek Lajos személyében. A választás megejtése után Sófálvi 37, Benedek 10 szavazatot nyert, így Sófálvi Károly lett esperessé megválasztva. Ezután Sófálvi csinos beszéd keretében tartotta meg székfoglalóját. Végül a gyűlés egyházmegyei főjegyzőnek Lőrincz János bálványos-váraljai papot, tanügyi előadónak pedig Szász Béla magyar-décei lelkészt választotta meg. Ezzel a gyűlés véget ért.

— **Városi közgyűlés.** A városi képviselő-testület rendkívüli közgyűlését ma, július hó 21-én d. u. 3 órakor tartja.

— **Királyi kitüntetés.** A király Sztrake Ignác szamosujvári orsz. fegyintézeti főfegyőrnek, nyugalmaztatása alkalmából, hű és buzgó szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Farkas Ödön csákgorbói kir. járásbírói díjokat a naszodi kir. járásbíróshoz írnokká nevezte ki.

— **Szünidei kirándulás.** Az Országos Polgári Iskolai Tanáregyesület idei közgyűlését Herkulesfürdőn tartotta. Mintegy 150-en jelentek meg a tanárok. A két napig tartó gyűlésen a vallás- és közokt. kormányt Pogány Károly, Krassó-Szörényvármegye főispánja képviselte, ki a közebéden is résztvett. A gyűlés berekesztése után a tanárokból alakult s 70—80 tagból álló társaság egy hétig tartó kirándulást tett az Aldunára és Krassó-Szörényvármegye bányavidékére és fürdőhelyeire. Orsova, Ada-Kaleh, a Vaskapu, Turnu-Severin, a Kazán szoros, Szendrő vára, Belgrád és Zimony, továbbá Anina vasöntődei, Oravicza-, Resicabánya, Stájerlak vas- és kőszénbányái, Marillavölgy, Herkules- és Buziás-fürdők, mint természeti szépségek, megtekintése képezték a kirándulás célját. Erdély majd minden polgári iskolája képviselve volt. Polgári iskolánkat, mint rendesen, úgy most is Daday István képviselte úgy a gyűlésen, mint a kirándulásokon.

— **Az oláhláposbányai erdők ügye.** Oláhláposbányán a kir. kincstár és a magánbirtokosok között az erdőelkülönítés eredményében hosszas és áldatlan konfliktus kerekedett, mely eredetét abban leli, hogy a magánbirtokosok az elkülönítés által magukat megrövidítettnek érzik. Ennek az évek óta tartó huzavonának békés kiegyenlítését kísértették meg egy vegyes bizottság által,

mely dr. Tavy miniszteri tanácsos elnöklete alatt folyó hó 18-án a helyszínen kiszállott. Vármegyénk a maga részéről Bándy alispánt, dr. Csizer Ákos t. főügyészt, Vass Imre főszolgabírókat és Bárdy Károly törvényhatósági bizottsági tagot küldte ki. A tárgyalás azonban a felvételi térképek hibás volta miatt meg sem volt az érdemet illetően kezdhető s épen ezért új mérnöki felmérést kér a bizottság, melynek megtörténte után lehet csak a maga érdemében vizsgálat alá venni a kérdést.

— **Tánciskolai záróvizsga.** A dési tánciskolai növendékek táncztanítójuk vezetése mellett július hó 23-án (szombaton) a megyeház disztermében zártkörű zárvizsga-bált rendeznek Reich Károly táncztanító vezetése alatt. Kezdeté este pontban 8 órakor. Pénztárnokok: Gajzágó Irma, Rác Sárika. Rendezők: Almay Ferike, Kűbacher Árpád, ifj. Kűbacher Ferencz, Gajzágó Vili, Keresztes Viktor, Lustek László, Léner Zsigmond, Kőrösy Vili, Bodor Zoltán, Bodor Jenő és Rác Sámil.

— **Jubiláló pénzügyigazgató.** Vladár Endre beregszászi pénzügyigazgató, ki ezelőtt Désen volt hosszabb ideig állomáson, július 16-án töltötte be szolgálatának negyedszázados évfordulóját. A pénzügyigazgatóság központi és vidéki tisztviselői ez alkalommal ünnepélyt rendeztek. Este a beregvármegyei kaszinó helyiségeiben sikerült bankett volt.

— **A hőség.** Az április közepe óta tartó szárazság és a napok óta érezhető türehtelen hőség teljesen deprimálja az ország lakosságát és nagy károkat okoz az országnak. A keresztbe rakott gabonából kipörköli a magot a nap izzó melege, a növényzet elhal mindenfelé és felfő, hogy a szőlő is időelőtt megaszalodik. Nagy károkat okoz ez a rettenetes melegség az által is, hogy elősegíti a tüzeket. Az ország minden részéből nagy tüzek hírért hozza a táviró. Az eső hetek óta késik, késlekedik mindenütt; a hőség elviselhetetlen, a szárazság kétségbeesítő. Ha az eső még néhány napig késik, vármegyénkben jóformán alig lehet kukorica-termésre számítani, a minek hatása valósággal rettenetes e vidék gazdasági és szociális állapotára, mert az állattenyésztés mellett ez képezi a lakosság fő jövedelmi forrását. Széna amugy is nagyon kevés van s így az állattenyésztés is igen gyenge jövedelemmel bíztat az idén.

— **A katonatisztek nyugdíja.** A közös hadsereg kebelében még az idén új nyugdíj-törvény fog életbelépni. Az új nyugdíjtörvény 35 betöltött szolgálati év után állapítja meg a teljes nyugdíjat s a régi törvénytől abban is különbözik, hogy a hetedik rangfokozaton alul a tizenhatodik szolgálati évtől kezdve a nyugdíjhoz százalék szerint pótlékot állapít meg és 35 év után az utolsó teljes fizetést szabja nyugdíjjá. Ezelőtt a teljes fizetés csak 40 évi szolgálat után járt nyugdíjkeppen. A hetedik rangosztálytól felfele az új törvény is megtartja a régi rendelkezéseket. Ugyanez a nyugdíjtörvény fog életbelépni az osztrák és a magyar honvédségnél is.

— **Őskori lelet.** Felsőzsuk község határában a minap ásásokat végeztetett Orosz Endre apahidi tanító s ez alkalommal igen érdekes őskori leletre bukkantak. A telep, mint kiderült, egy ősemberi társaság vagy néptörzs állandó tanyája volt. Megtalálták az őskori emberek tűzhelyét háziessz-közkkel, edénytöredékekkel és ételmaradványokkal egyetemben. Ez utóbbiak között jól megismerhetők a szarvasok és őzek maradványai. Számos békateknyőt és csigát is találtak az ételmaradványok között. Az ásásokat báró Petrichevich Horváth Kálmán tanyáján végezték s a talált régiségek Orosz Endre tanító muzeumába kerültek.

— **Halálozás.** Súlyos gyász érte Nagy Benedek ev. ref. leányiskolai igazgatót, unokájának, Egry P. Pál államrendőrségi fogalmazó és neje paniti Nagy Katinka kis fiának Egry Ákosnak elhunytával. A kis halottat Rákospalotán temették el folyó hó 15-én.

Apahidi Várady József karlyfalvi körjegyző vármegyei bizottsági tag folyó hó 18-án elhunyt.

— **Állategészségügy.** Vármegyénkben a következő állati betegségek fordultak elő: takonykór és bőrféreg dési j. Bacza 1 m.; Dés. Ragadós szájs- és körömfájás: kékesi j. Buza 10 u. Noszoly, Szászszombor 2 u. Rűhkör: csákgorbói j. Szurdok 10; dési j. Gáncs 10, Oláhpéntek 10; magyar-láposi j. Dánpataka 2 u. 10; nagyilondai j. Gyula-szeg 10, Karlyfalva 10, Letka 10. Sertésorban: csákgorbói j. Antos; kékesi j. Mányik. Sertés-vész: csákgorbói j. Aszó 4 u.; dési j. Csicsó-Györgyfalva 1 l., Désakna 3 u., Kapjon 4 u., Kis-Somkut 4 u., Szentbenedek 1 t.; kékesi j. Szász-Máté 6 u., Szépkényerűszentmárton 6 u., magyar-láposi j. Domokos 4 u., Magyarlápos 5 u., Oláhláposbánya 5 u., Rogoz 3 u.; nagyilondai j. Dobro-

csina 9 u., Drágavilma 4 u., Tőkepataka 1 t.; szamosujvári j. Mikola, Ördöngösfűzes 8 u.; Dés 7 u.

— **Mérges kigyómarás.** Gábris Juon vízszilvási illetőségű 13 éves paraszt gyermeket f. hó 14-én mezei munka közben — mint értesülünk — egy kicsiny, alig gyíknagyságu kékes színű kigyó harapta meg. Azonnal a kózkórházba szállították be, — életben maradásához azonban az orvosok kevés reményt fűznek.

— **Felvétel a vinczellér-iskolába.** A nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskolában folyó évi október hó 1-én kezdődő 3-éves tanfolyamra 20 egész, 4 fél ösztöndíjas helyre pályázat nyitattik. Pályázati feltételek: 1. Tizenhat évet betöltött életkort igazoló keresztlevél. 2. Erős, egészséges, munkát bíró testalkat és védhimlőoltásról tanuszkodó orvosi bizonyítvány. 3. A népiskola teljes elvégzését igazoló iskolai bizonyítvány. 4. Születési hely, községi előjárósága által kiállított erkölcsi bizonyítvány. 5. Szülők, vagy gyámok beleegyezési nyilatkozata, melynél fogva kötelezik magukat, hogy a felvett tanuló 3 év eltelté előtt az intézetből ki nem veszik. 6. A jelzett hiteles és rendesen bélyegzett bizonyítványokkal felszerelt folyamodványok legkésőbb augusztus hó 20-ig a nagyenyedi m. kir. vinczellér-iskola igazgatóságához intézendők — a nagyméltóságú földmivestügyi m. kir. miniszteriumhoz czimezve — honnan a folyamodók felvételük ügyében rövid idő alatt értesítettetni fognak. 7. Az intézetben egy évet önköltségen töltött; katonai kötelezettségének eleget tett; kertészet, szőlőszet, pinceszet körében már működött, vagy kádármesterséget tanult egyének, ha ezen minősítésüket hiteles bizonyítványokkal igazolják, a felvétel- és ösztöndíjak elnyerésénél előnyben részesülnek.

— **Tűzifa szállítás.** A törvényház 1905. és 1906. évi fűtéséhez szükséges évi 922 köbméter tűzifa szállítására az árléjtés folyó évi augusztus hó 25-én délelőtt 10 órakor lesz megtartva. A szállítási és szerződési feltételek elnöki irodában tudhatók meg. Désen, 1904. évi július hó 18-ik napján. Balás Máté.

— **Ménselejtezés a dési méntelepnél.** A dési m. kir. méntelep osztályban a selejtezés július hó 29-én lesz, mely alkalommal az érdeklődő tenyésztők és ügybarátok szívesen láttatnak. A ki-selejtezendő, de tenyésztésre még alkalmas méneket a helyszínén eladják.

— **Felülfizetés.** A polgári olvasó-kör által 1904. évi július hó 5-én megtartott összes bevétel 410 korona, kiadás 169 korona 22 fillér, maradt 240 korona 78 fillér. Felülfizetők és jegymegváltók névsora: Szilágyi Albert 10, Vásárhelyi Boldizsár, Göczy Károly és Nagy Péter 5—5, Tüzes Karácson 4, ifj. Hegyi Mihály és dr. Kustár Gyula 2-80—2-80, Horváth Ádám 2-40, Müller Dániel, Brugovitz József, Szilágyi Gyula, Zsikisán János, Szántó Márton, Papp Jenő és Róth Pálné 2—2, Baráth Béla 1-80, Fazakas Sándor 1-60, Almásy Károly és Diószegi Lajos 1-40—1-40, Hochtheil Mór 1-20, Bruzer Ferencz, Gábre János, Kempf Árpád, Balázs József, Péhi József, Denderle Vilmos és Málka Miklós 1—1 koronát, Alpári József, N. N., Jagamos János, Bernáth József, Mátis Albert, Ilosvay Jenő, Teleky István, Ludvig Nándor, Máthé András, N. N., Szarvadi Farkas és Bocsaóczy Gerő 80—80, Bakó Mihály, Holstein Samu, Szilágyiné, Bizják Bálint, Pánczél Lajos és Füleper 60—60, Boján Jakab, Boldog Lajos, Kerekes Albert, Szabó Gáspár, Polonyi Sándor, Kövendi Lajos, N. N. és Wéber József 40—40, Mikeházi Lajos, Barcza József és N. N. 20—20 fillér.

Könyvesház.

Czivilista és politika című alatt érdekes röpirat hagyta el a sajtót. Szerzője Szemere Miklós, politikai életünk egyik legérdekesebb alakja, aki hozzászóltatta a magyar közönséget ahhoz, hogy leplezetlenül megmondja nézetét az ország dolgáról, nem törődve sem azzal, ha a nézetek a hatalmasoknak nem tetszenek, de viszont azzal sem, ha talán nem népszerűek. A czivilistával foglalkozva, kiindulási pontja az, hogy a magyar nemzet sohasem fukarkodott királyával szemben és már Kossuth Lajos is az 1849-iki állami költségvetésben három millió pengőforintot irányzott elő a királyi udvartartás czéljaira, pedig ez akkor jóval nagyobb pénzüsszeget képviselt, mint manapság. Szemere ezt az egész kérdést másodrendű jelentőségűnek tartja. Szerinte — igen helyesen — nem a pénz és külső csillogás adnak fényt és erőt a dynastiának, hanem igenis a szilárd alapon nyugvó intézmények, minők a nép otthonát védelmező homestead-törvények és a főrendiház újjászervezése szilárd nemzeti alapokon. A nemzeti államról szólva, úgy találja, hogy a meddő szóharc nem viszi az eszmét előbbre egy lépéssel sem, holott nemzeti és erkölcsi erőnk czéltudatos fejlesztésével óhajtaink mind könnyen ölthetnének testet. E röpirat vége azzal az érdekes leleplezéssel szolgál, hogy miniszterelnökünk mind ez ideig még nem ismerkedhetett meg a magyar trón leendő örökösével. A díszesen kiállított fűzet tiszteletpéldányként küldetett meg az érdeklődőknek.

Kiadja a szerkesztőség.

NYILT-TÉR.

Dunky fivérek

kolozsvári cs. és kir. udvari fényképészek
a felső-sétatéren levő műtermőkben
Désen

1904. évi július hó 24 és 25-én
fényképfelvételeket eszközölnek.

HIRDETÉSEK.

Szolnok-Dobokavármegye
szabályrendeleteinek
gyűjteménye megjelent

Kapható:
Lapunk kiadóhivatalában.

Ara 6 korona.

Pénzkölcsönt

közvetíték a legnagyobb discretio és legelőnyösebb feltételek mellett katonatiszteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek, továbbá tanítók és papoknak is, fizetés- és nyugdíjelőjegyzésre

20 évi törlesztés mellett, 7 százalékra.

Allami alkalmazottaknak, gazdálkodóknak, iparosoknak és minden hitelképes egyénnek 200 koronától a legmagasabb összegig

Havi vagy $\frac{1}{4}$ évi törlesztésre

konvertálók birtok- és házkölcsönöket 10—65 évi előnyös törlesztéssel vagy felcserélem azokat 4 százalékos kölcsönre.

Radó Mihály, bankbizományos

Budapest, Szövetség-u. 11. Válaszbélyeg csatolandó.

Kiadó lakás!

Serház-utca 1. sz. alatt a földszinten
azonnal kiado

6 szobából, konyhából és mellék-
= helyiségekből álló úri lakás. =

Értekezhetni: e lap kiadóhivatalában.

Legolcsóbb könyvnyomdai és könyv-

kötészeti munkák: Désen Rákóczi-tér

DEMETER ÉS KISS

könyvnyomdájában DÉSEN könyvkötészetében

mindennemű könyvnyomdai munkák,
u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, rova-
tos iverk, nagyválasztéku és legszebb
tánczvigalmi és

menyegzői meghívók,

eljegyzési kártyák, gyászlapok, név-
jegyek a legolcsóbb árban felvételnek
s pontosan és izlésesen elkészítettnek.

minden e szakba vágó munkák, u. m.
hivatalok, pénzügyintézetek kereskedelmi
és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak
részére szükséges

KÖNYVEK KÖTÉSE,

használt könyvek újra kötése és javi-
tása a legolcsóbb árban felvételnek és
legszebb kivitelben eszközöltetnek. —

FÜRDŐIDÉNY MEGNYITÁS
a sztojkai gyógyfürdőben június hó 15-én.

Fürdőidény június hó 15-től szeptember hó 15-éig.

Június 15-től július 1-ig, augusztus 25-től szeptem-
ber 15-ig a szobaárakból 30% engedmény adatik.

Sztojkafürdő idegbajosok és üdülők részére legalkalmasabb klimatikus gyógyhely, fenyves
erdőkkel borított hegyekkel körülvéve. — 360 m. magasságban a tenger színe fölött. —
A sztojkai gyógyforrás lugos sós ásványvize orvosi tekintélyek állítása szerint, kitűnő
hatású gyógyvíz és mint közkedvelt természetes ásványvíz országszerte ismeretes.

Csodahatású mindennemű gyomorhajóknál! — Cukorbetegségeknek spe-
cialis gyógyszer! — Női bajoknál a sztojkai ásványvíz páratlan!

GYÓGYTÉNYEZŐK: fürdő-, ivó-, belélegző-gyógymód. Van hidegvízgyógyintézet és savó-
kúra. A sztojkai ásványvíz, mint élvezeti ital borral és gyümölcszörppel vegyítve, igen kel-
lemes és egészséges. — A vendéglő kezelését egy jóhírnevű vendéglős vette át. — Ki-
tűnő magyar és francia konyháját személyes felügyelete alatt fogja vezetni; valamint a
betegek részére a fürdőorvos rendelete szerint, külön gondnal, gyógymód szerinti ételeket
készít. — Gondoskodva van valódi, tisztán kezelt borokról. Az étel és italneműek árára
és jó minőségére felügyel, valamint kíváncsra bővebb felvilágosítással szolgál s fürdő-
prospektust díjmentesen küld a

Sztojkai gyógyfürdő és ásványvíz bérletigazgatósága Sztojkán, (Szolnokdobokamegye)
Vasutállomás: Dés—Galgó (Szolnok-Dobokavármegye). Nagy-Bánya (Szatmármegye).
Posta: Sztojka-fürdő.

Szám: 4031—904. D. V. T.

Kiadó!!

Serház-utca 1. szám alatt

egy kitűnő, száraz

boros-pincze.

Értekezhetni:

Lapunk szerkesztőségében

Árlejtési hirdetmény.

A tanács közhírré teszi, hogy a Felső-
sétatéri ház, óvoda, gimnáziumi igazgató la-
kás, a városház és melléképületi csatornái,
a városház udvaron levő istálló, színek és
tűzoltó torony bádofedeleinek megfestésére,
folyó évi július hó 27-én d. e. 9 órakor a
városháza nagytermében nyilvános árlejtés
fog tartatni.

A feltételek a hivatalos órák alatt a
gazdasági tanácsosnál megtekinthetők.

Dés város tanácsának 1904 évi július
hó 10-én tartott üléséből.

Sziagyi Albert,
polgármester.

Hírdetések felvételnek e lap kiadóhivatalában: Serház-utca 1. szám alatt.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Désen kapható: BRUGOVITZ JÓZSEF fűszerkereskedésében.

12—30